

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 210.

OVERSIGT

OVER

DE VIGTIGSTE RESULTATER

AV

KRIMINALSTATISTIKKEN

for aarene 1886—1904.

*(Statistique de la justice criminelle pour les années 1886 à 1904.
Introduction et tableaux rétrospectifs.)*

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1913.

Norges Officielle Statistik, række V. (Statistique officielle de la Norvège, série V.)

Nr. 1—128 findes opført i Fortegnelse over Norges Officielle Statistik 1 juli 1889—31 december 1910.

Trykt 1911:

- Nr. 129. Private aktiebanker 1909. (*Banques privées par actions.*)
- 130. Skolevæsenets tilstand 1908. (*Instruction publique.*)
- 131. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1908 og 1909. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 132. De offentlige jernbaner 1909/10. (*Chemins de fer publics.*)
- 133. Norges telegrafvæsen 1909/10. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 134. Fattigvæsenet 1908 og 1909. (*Assistance publique.*)
- 135. Norges bergverksdrift 1909. (*Mines et usines.*)
- 136. Folkemængdens bevægelse 1906 og 1907. (*Mouvement de la population.*)
- 137. Kommunevalgene 1910. (*Élections en 1910 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 138. Fiskerforsikringen 1910. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 139. Fængselsstyrelsens aarbok 1907. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 140. Sindssykeasylenes virksomhet 1909. (*Hospices d'aliénés.*)
- 141. Veterinærvæsenet og kødkontrollen 1909. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 142. Kriminalstatistik 1907 og 1908. (*Justice criminelle.*)
- 143. Industristatistik 1908. (*Statistique industrielle.*)
- 144. Norges postvæsen 1910. (*Statistique postale.*)
- 145. Jordbruktællingen 30 september 1907. Oversigt m. v. (*Recensement agricole du 30 septembre 1907: Aperçu général etc.*)
- 146. Civil retspleie 1908 og 1909. (*Justice civile.*)
- 147. Fabrikttællingen i kongeriket Norge 1909. Første hefte: Bedrifter, arbejdere og eiere. (*Recensement industriel 1909: Établissements, ouvriers et propriétaires.*)
- 148. Norges skibsfart 1909. (*Navigation.*)
- 149. Ulykkesforsikring 1908. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 150. Norges fiskerier 1910. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 151. Norges handel 1910. (*Commerce.*)
- 152. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1909. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 153. Norges sparebanker 1910. (*Caisses d'épargne.*)

Trykt 1912:

- 154. Rekruttering 1910. (*Recrutement.*)
- 155. Industristatistik 1909. (*Statistique industrielle.*)
- 156. Private aktiebanker 1910. (*Banques privées par actions.*)
- 157. Handelsfunktionærernes lønningsforhold m. v. 1909. (*Salaires etc. des commis de commerce.*)
- 158. Sindssykeasylenes virksomhet 1910. (*Hospices d'aliénés.*)
- 159. Norges bergverksdrift 1910. (*Mines et usines.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 210.

OVERSIGT

OVER

DE VIGTIGSTE RESULTATER

AV

KRIMINALSTATISTIKKEN

for aarene 1886—1904.

*(Statistique de la justice criminelle pour les années 1886 à 1904.
Introduction et tableaux rétrospectifs.)*

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1913.

Forord.

Byraaet har herved den ære at fremlægge en oversigt over Kriminalstatistikken for aarene 1886—1904, der slutter sig til en i 1888 av byraaet utgit tilsvarende oversigt for aarene 1846—1885. Nærværende oversigt er utarbeidet av advokat Robert Jacobsen.

Det Statistiske Centralbyraa i april 1912.

A. N. Kiær.

J. C. Krohn.

Utgivelsen av nærværende hefte var forutsat at skulle finde sted i april maaned 1912, men avslutningen av arbeidet er blit forsinket av forskjellige omstændigheter.

Forord.

Byraaet har herved den ære at fremlægge en oversigt over Kriminalstatistikken for aarene 1886—1904, der slutter sig til en i 1888 av byraaet utgit tilsvarende oversigt for aarene 1846—1885. Nærværende oversigt er utarbeidet av advokat Robert Jacobsen.

Det Statistiske Centralbyraa i april 1912.

A. N. Kiær.

J. C. Krohn.

Indholdsfortegnelse.

	Side
I. Lovgivningen vedkommende strafferetspleien i aarene 1886—1904	3
II. Antal straffældte	6
III. Forbrydelsernes art	15
I. Offentlige forbrydelser	18
II. Mened og anden falsk forklaring for offentlig myndighet	20
III. Sedelighetsforbrydelser	21
IV. Forbrydelse mot liv og legeme	23
V. Forbrydelser mot formuen, derunder penge- og dokumentfalsk	28
1. Penge- og dokumentfalsk	28
2. Tyveri	28
3. Roveri	31
4. Underslag	31
5. Bedrageri	31
6. Konkurssvik	32
7. Skadetilføielse paa eiendom og formue	32
8. Ulovlig bruk av andres eiendom m. m.	32
VI. Forvoldelse av ildebrand. Mordbrand	33
—»— Anden ildspaaættelse	34
VII. Dyrplageri	34
VIII. Ærekrænkelser	34
IX. Andre forbrydelser	35
1. Unkladelse av at yde besvangret kvinde fornøden bistand m. v.	35
2. Krænkelser av andres frihet (trusler)	35
3. Falsk indklage for retten	36
4. Forbrydelse mot sjøfartsloven	36
5. — jernbanelovgivningen	36
6. Andre forbrydelser	37

Table des matières.

	Pages.
I. La législation sur la justice criminelle pendant les années 1886—1904	3
II. Nombre des condamnés	6
III. Nature des crimes et délits	15
I. Crimes contre l'ordre public	18
II. Parjure et faux témoignage	20
III. Attentats à la pudeur	21
IV. Crimes contre les personnes	23
V. Crimes contre les propriétés	28
1. Fausse monnaie et faux en écriture	28
2. Vol	28
3. Vol avec violence sur les personnes	31
4. Détournement	31
5. Escroquerie	31
6. Banqueroute frauduleuse	32
7. Dommages causés aux propriétés d'autrui	32
8. Usage illégal des propriétés d'autrui, etc	32
VI. Incendie prémédité	33
Autre incendie	34
VII. Mauvais traitements exercés sur les animaux	34
VIII. Diffamation et injures	34
IX. Autres crimes et délits	35
1. Omission de porter le secours nécessaire à femme enceinte, etc.	35
2. Atteinte à la liberté individuelle (menaces)	35
3. Fausse accusation devant la cour	36
4. Infraction à la loi sur la navigation	36
5. Id. aux lois sur les chemins de fer	36
6. Autres	37

Tableaux	38—41

I tilknytning til den i Norges Officielle Statistik, 3dje række nr. 70, indtagne oversigt over de vigtigste resultater av Norges Kriminalstatistik for aarene 1846—1885, skal her meddeles en lignende oversigt for aarene 1886—1904. Det er naturligt at meddele en samlet oversigt vedkommende disse aar, da den nye straffelov traadte i kraft 1 januar 1905.

Førend man gaar over til behandling av de statistiske data skal først gives en kort oversigt over lovgivningens utvikling paa dette omraade fra 1886 til 1904.

1. Lovgivningen vedkommende strafferetspleien i aarene 1886—1904.

Lovene anføres nedenfor i kronologisk orden vedkommende

1. Straffeloven.
2. Straffeprosesloven.
3. Fængselslovgivningen.
4. Andre herhenhørende love.

Forsaaaviddt det findes at være av interesse, er lovens indhold kortelig angit.

1. Vedkommende straffeloven.

Lov av 21 juni 1886, nr. 2 om forandring i straffelovens kap. 6 § 2 om at utholdt varetægtsarrest skal komme til fradrag i den tilkjendte straf.

— - 6 juli 1887, - 2 om forandring i straffelovens kap. 6 § 8.

— - 29 juni 1888, - 2 om straf for aager.

— - 29 juni 1889, - 1 om forandringer i straffeloven.

— - 28 juni 1890, - 1 om — - —

De to sidstnævnte love medførte paa mange omraader betydelige forandringer i straffeloven og var paa mange punkter forløpere for den nye straffelov av 1902. Nedenfor vil findes indtat en tabellarisk sammenstillen av straffesatserne for enkelte viktigere forbrydelser efter disse love og efter straffelovsnovellen av 3 juni 1874. (Se side 6 og 7).

Lov av 19 juni 1891	om straf for ulovlig indførsel av skytevaaben og ammunition til visse dele av Afrika m. v.
— - 6 juli 1891	om forandring i straffelovens kap. 8 § 3.
— - 18 juni 1892, nr. 1	om tillæg til straffeloven (kap. 14 §§ 10—12) om straf for undladelse av at yde besvangret kvinde fornøden bistand m. v.
— - 2 mai 1894, nr. 2	om betingede straffedomme.
— - 23 juli 1894, nr. 2	om forandring i straffelovens kap. 10 § 25 om misbruk ved offentlige valgforretninger.
— - 6 juni 1896, nr. 2	om forandringer i straffeloven angaaende nedsettelse av straffen i visse tilfælde for unge forbrydere og forhøielse av den kriminelle lavalder til 14 aar, traadt i kraft fra 1 september 1900.
— - 3 aug 1897, - 2	om særlige straffebestemmelser for personer som i henhold til grundlovens § 75 h indkaldes til at møte for Stortinget.
— - 31 mai 1900, nr. 5	om løsgjænger, betleri og drukkenskap. Traadt i kraft 1 august 1907.
— - 22 - 1902	Almindelig borgerlig straffelov.
— - 22 - 1902	om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttræden
— - 22 - 1902	millitær straffelov.
— - 28 november 1903	om forandring i lov om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttræden, hvorefter den nye straffelov traadte i kraft 1 januar 1905.

2. Vedkommende straffeprocessloven.

Rettergangsmaaten i straffesaker er i denne periode helt omdannet ved lov av 1 juli 1887 (juryloven), traadt i kraft 1 januar 1890, med tillægslove av 14 april 1891, 10 mai 1893, 13 juni og 14 juli 1894, 6 juni 1896 og 22 mai 1902. Loven er, saaledes som den efter disse forandringer lyder, i sin helhet indtat i lovtidende 1902, 2den avd. s. 415 flg.

De sidste forandringer traadte i kraft fra 1 januar 1904. Ved disse indførtes betinget undladen av paatale, idet lovens § 85, der indeholder bestemmelser om, at paatalemyndigheten i visse tilfælde kan undlate at reise tiltale for begaaede forbrydelser, er git følgende tillæg:

Undladelsen kan gjøres betinget av, at sigtede ikke gjør sig skyldig i en ny forsætlig forbrydelse eller forseelse i løpet av en vis av paatalemyndigheten sat frist, der ikke maa overstige den for den strafbare handling satte forældelsesfrist og ihvertfaldd ikke 2 aar.

3. Fængselslovgivningen.

Lov av 26 juni 1893 om forandring i bestemmelserne om fuldbyrdelse av strafarbeide.

Lov av 31 mai 1900, nr. 4 om fængselsvæsenet og tvangsarbeide.

Ved denne lovs §§ 21—25 indføres løsladelse paa prøve for dem, som av idømt strafarbeide har utstaat $\frac{2}{3}$, dog mindst 6 maaneder. Indsættes den dømte ikke inden 3 aar efter løsladelsen eller om den efter dommen gjenstaaende straffetid er længere inden utløpet av denne, og er han heller ikke inden disse tidsfrister paagrepet for igjen at indsættes, ansees straffen utsonet. For dette punkts vedkommende traadte loven i kraft 15 oktober 1900. Kgl. resolution av 6 oktober 1900.

— - 12 decbr. 1903 om fængselsvæsenet og tvangsarbeide.

Traadte i kraft delvis fra 1 april 1904, delvis fra 1 januar 1905. Kgl. resl. 9 mars 1904. Lovens 5 og 6 kapitel traadte, forsaavidt de angaar tvangsarbeide, ikraft 1 august 1907. (Kgl. resl. 1 juli 1907.)

4. Andre love.

Lov av 6 juni 1896, nr. 1 om behandling av forsømte barn.

Ved denne lov organiseres i enhver kommune et vergeraad, stedets underdommer og prest samt fem av kommunestyret valgte medlemmer, hvorav en læge og en eller to kvinder. Vergeraadet har beslutningsmyndighet til at bortsætte sedelig forkomne og forbryderske barn, ikke over 16 aar gamle, i familier, barnehjem, skolehjem eller, forsaavidt barnene er under 15 aar i tvangsskole. I skolehjem kan de bortsatte barn beholdes indtil deres fylgte 18 aar eller i de særlige statsskolehjem indtil deres fylgte 21 aar. Paatalemyndigheten kan, forsaavidt barn over 14, men under 16 aar begaar strafbar handling, la det bero med en av dets foresatte i hjem eller skole tildelt revselse eller med en forføining fra vergeraadets side. Loven traadte ikraft fra 1 september 1900.

Lov av 30 april 1898 om kriminalasylet.

I denne forbindelse kan videre nævnes:

Lov av 20 juni 1891 om innskærnkning i adgangen til at anvende legemlig revselse og

— - 6 august 1897 om æresopreisning.

*Sammenligning av straffesatserne for enkelte vigtigere forbrydelser efter loven av 3 juni 1874
og lovene av 29 juni 1889 og 28 juni 1890.*

Forbrydelsernes art.	Straffesatser efter lov av 3 juni 1874.	Straffesatser efter love av 29de juni 1889 og 28 juni 1890
Mened (kap. 12 § 1).	Strafarbeide i 3dje eller 2den grad.	Strafarbeide i 5te, 4de, 3dje eller 2den grad.
Fostermord (kap. 14 § 16).	Strafarbeide i 3dje eller 2den grad. I gjentagelsestilfælde straffarbeide i 1ste grad eller paa livstid.	Kap. 14 § 4. Straffarbeide i 4de eller 3dje grad. I gjentagelsestilfælde kan straffarbeide i 2den eller 1ste grad anvendes.
Barnefødsel i dølgmaal (kap. 14 § 18).	Straffarbeide i 4de eller 3dje grad.	Kap. 14 § 6. Fængsel eller straffarbeide i 5te eller 4de grad.
Legemsfornærmelse (kap. 15 § 11).	Fængsel eller straffarbeide i 5te grad. Under formildende omstændigheter kan bøter anvendes.	Kap. 15 § 1 Bøter. fængsel eller straffarbeide i 5te grad. Er legemsfornærmelsen gjengjældt med en legemsfornærmelse, eller er ved den en legemsfornærmelse eller en ærekrænkelse gjengjældt, kan den lades straffri.
Simpelt tyveri (1ste gangs) (kap. 19 § 1).	Fængsel eller straffarbeide i 5te grad. Er gjenstandens værdi ubetydelig kan bøter anvendes; likesaa under formildende omstændigheter.	Samme straf.
Do. (2den gangs) (kap. 19 § 7. I a).	Straffarbeide i 5te grad eller fængsel. Er forbrydelsens gjenstand av ringe værdi, fængsel eller straffarbeide i 5te grad	(Kap. 19 § 7. I b). Samme straf.

Do. (3dje gangs) (kap. 19 § 7. II a).	Strafarbeide i 5te eller 4de grad.	(Kap. 19 § 7. II b). Samme straf. Er forbrydelsens gjenstand av ringe værdi, straffarbeide i 5te grad eller fængsel.
Grovt tyveri (kap. 19 § 3).	Strafarbeide i 3dje, 4de eller 5te grad. Fængsel kan efter 19 § 3 a, d, e og h anvendes, naar forbrydelsen ikke er merkelig farligere end simpelt tyveri.	Strafarbeide i 3dje, 4de eller 5te grad eller fængsel.
Naskeri (kap. 22 § 14).	Bøter eller fængsel. I gjentagelsestilfælde eller tidligere tyvsforbrydelse fængsel. Straffarbeide i 5te grad kan anvendes, hvis den skyldige to ganger tidligere har været dømt for naskeri eller tyveri.	Bøter eller fængsel; i gjentagelsestilfælde fængsel eller bøter, for senere gjentagelse fængsel eller straffarbeide i 5te grad.
Bedrageri (kap. 21 § 1).	Fængsel eller bøter.	Bøter, fængsel eller straffarbeide i 5te grad.
Ulovlig omgang med hittegods (kap. 21 § 14).	Fængsel eller bøter.	Kap. 21 § 10. Bøter.
Konkurssvik I. Forsømmelig bokførsel (kap. 21 § 26, 2det led).	Fængsel.	Kap. 21 § 16. Fængsel eller bøter.
Do. II. Anden svik i konkurs (kap. 21 § 25). (kap. 21 § 26, 1ste led).	Straffarbeide i 5te grad eller fængsel. Fængsel eller straffarbeide i 5te grad.	} Kap. 21 § 15. Bøter, fængsel eller straffarbeide i 5te grad.
Falsk (kap. 21 § 27).	Straffarbeide i 3dje, 4de eller 5te grad. Under formildende omstændigheter kan fængsel anvendes.	

A n m . Straffarbeide i 1ste grad o : Straffarbeide fra 12—15 aar, 2den grad fra 9—12 aar, 3dje grad fra 6—9 aar, 4de grad fra 3 til 6 aar, 5te grad fra 6 mdr. til 3 aar. Er der bestemt 2 straffarter for en forbrydelse, bør dommeren regelmæssig anvende den førstnævnte; er der fastsat flere straffarter, kommer den orden, hvori disse er nævnt, ikke i betragtning.

Som det herav sees har lovgivningen paa strafferetspleiens omraade i dette tidsrum, 1886—1904, gennemgaaet en betydningsfuld udvikling, særlig i formildende og humanitær retning, dels ved nedsættelse av straffene, se saaledes forskjellen mellem straffesatserne efter loven av 1874 og lovene av 1889 og 1890, dels ved løsladelse paa prøve for strafarbeidsfanger, hvorved idømt strafarbeide, naar dette har været utholdt i mindst 6 maaneder, regelmæssig, om end betingelsesvis, reduceres med $\frac{1}{3}$ del, dels ved forhøielse av den kriminelle lavalder fra 10 til 14 aar, dels ved arbeide for at forebygge forbrydelser, idet man. istedenfor at straffe, søker at opdrage forsømte og forbryderske barn og ved betinget straffedom at gi unge forbrydere der første gang straffes, en spore til for fremtiden at avholde sig fra forbrydelser samt ved betingelsesvis undladen av paatale i samme hensigt m. v.

I den følgende fremstilling vil, saavidt mulig, søkes paavist virkningene av disse love; det bemerkes dog, at der ikke altid foreligger bearbejdet materiale hertil, og at en del av disse love er traadt i kraft saa sent, at de ikke i denne periode kan ventes at medføre synderlig virkning av betydning for de kriminalstatistiske data.

II. Antal straffældte.

I en efterfølgende tabel er sammenstillet opgaver over antallet av de for justisforbrydelser i hvert av aarene 1886 til 1904 straffældte personer, fordelt efter forbrydelsernes art og særskilt for mænd og kvinder. I tabellen er fra 1892 av medtat vedtagelser av straf efter straffeprocesslovens §§ 287 eller 337; en person er regnet med flere ganger, hvis han i samme aar gjentagende er straffet. I tabellens kolonner 78—80 er det samlede antal straffældte opført for hvert aar.

Et sammendrag femaarsvis viser følgende tal:

Aar.	Antal straffældte.			Pr. 100 000 indbyggere.
	Mænd.	Kvinder.	Tillammen.	
1886—1890 ¹⁾	11 639	2 554	14 193	
1891 ¹⁾ —1895	13 032	2 418	15 450	
1896—1900	16 367	2 703	19 070	
1901—1904 (4 aar)	12 655	1 936	14 591	
Tils. 1886—1904	53 693	9 611	63 304	
Gjennemsnitlig pr. aar.				
1886—1890	2 286	507	2 839	144
1891—1895	2 565	480	3 090	153
1896—1900	3 273	541	3 814	178
1901—1904	3 164	484	3 648	162
Gj.sn. 1886—1904	2 826	506	3 332	159

Der er altsaa i disse aar en gennemgaaende stigning i antallet av straffældte baade absolut og relativt i forhold til folkemængden (den tilstedeværende folkemængde) til og med 1900. Fra 1901 er der atter nedgang. Denne stigning er særlig betydelig i femaarsperioden 1896 til 1900, da antallet av straffældte gjennemsnitlig pr. aar er øket med 724 fra den foregaaende femaarsperiode og med 975 fra perioden 1886—1890.

Nedgangen i aarene 1901—1904 skriver sig naturligvis for nogen del fra forhøielsen av den kriminelle lavalder fra 10 til 14 aar. Dette faar sit nærmeste utslag i forholdet mellem aarene 1900 og 1901. I førstnævnte aar, da den kriminelle lavalder var 10 aar til 1 september, straffedes ialt 238 personer — gjentagne straffældelser ikke medregnet — i alderen 10—15 aar, i 1901 var der i den tilsvarende aldersgruppe, der da alene omfatter personer fra 14 til 15 aar, 43 straffældte. Det gjennemsnitlige aarlige antal straffede i aldersgruppen 10—15 aar var i femaaret 1896—1900 298 mot i aarene 1901—1904 38 i alderen 14—15 aar. Det er saaledes klart, at forhøielsen av den kriminelle lavalder faar indflydelse paa antallet av straffældte, sammenlignet med aarene før og efter 1900. Forøvrig var der allerede i aaret 1899

¹⁾ De kriminalstatistiske tabeller for aarene 1890 og 1891 medtar ikke blandt justissaker de personer, der har vedtat straf efter straffeprocelseslovens §§ 287 eller 377; deer medtat under politiforseelser. Av hensyn til en fuldstændig korrekt sammenligning med de senere aar er der i ovenstaaende tabel tillagt 208 mænd og 17 kvinder tilsammen 225 personer, svarende til det gjennemsnitlige antal vedtagelser i de 5 følgende aar, — til de i Kriminalstatistikken for hvert av aarene 1890 og 1891 opførte antal straffældte. For totalforholdet har det dog ikke synderlig betydning.

for de unge straffældtes vedkommende en sterk nedgang i deres antal og denne har fortsat i de følgende aar.

For forholdet mellem aarene 1901—1904, hvor den kriminelle lavalder har været uforandret, kan man se bort fra denne, og nedgangen i de straffældte personers antal i disse aar skyldes altsaa ikke den omstændighet, at den kriminelle lavalder er forhøiet, men derimot en virkelig nedgang i kriminaliteten. Trods nedgangen i aarene 1901—1904 er dog antallet av straffældte ogsaa i disse aar adskillig høiere end i 1886 og vilde som ovenfor berørt ha vist endnu høiere tal, om den kriminelle lavalder hadde været den samme i disse aar som i 1886.

Man skal dernæst nærmere undersøke denne stigning i forbrydelseshyppigheten.

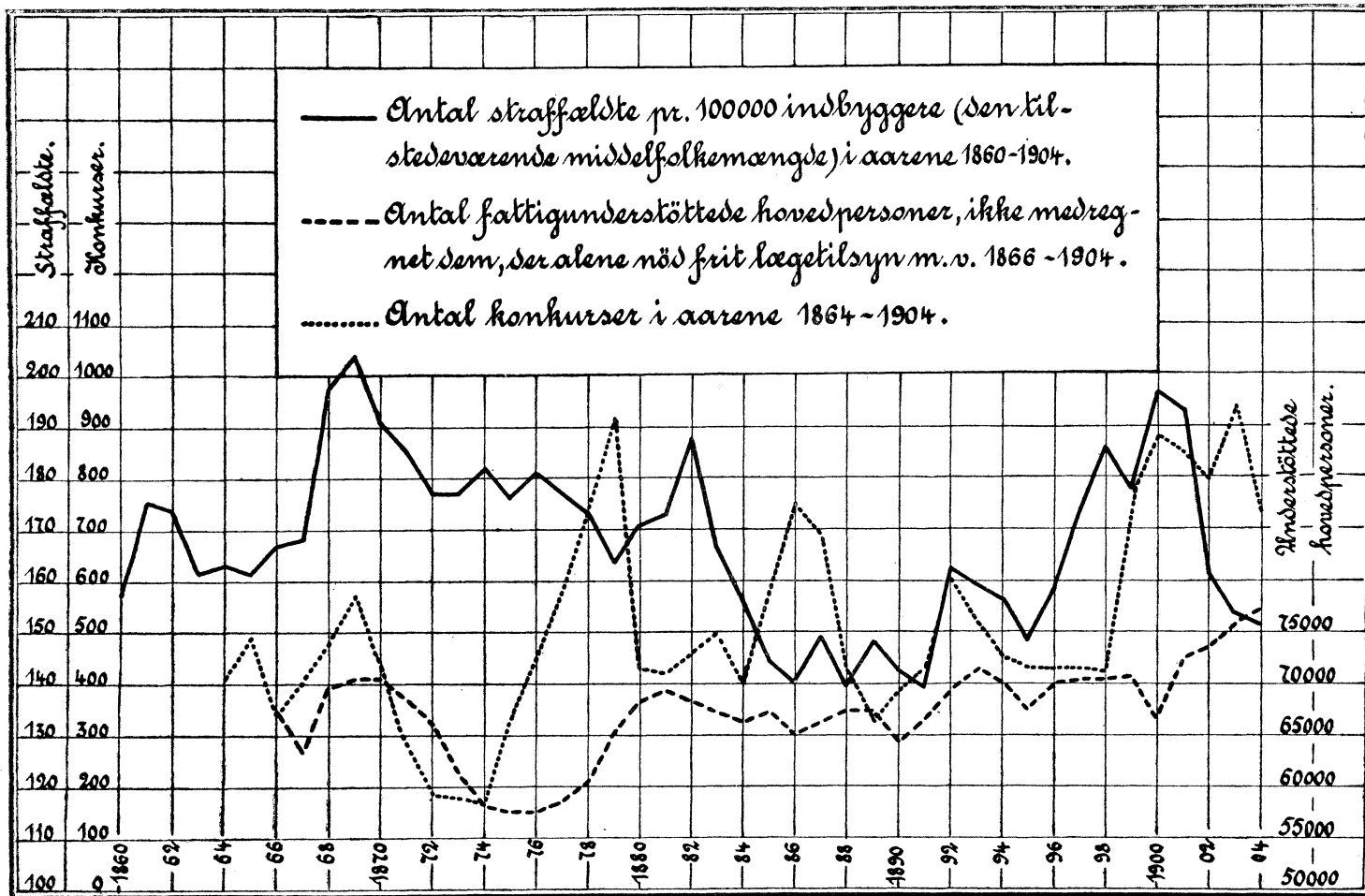
Til belysning av denne for de enkelte aar er omstaaende anført en grafisk fremstilling av antal straffældte pr. 100 000 indbyggere. (Se side 11.). Man har i denne medtat til yderligere belysning av forholdet ogsaa aarene 1860—1885. For aarene 1891 og 1892 er medtat det ovenfor nævnte antagne antal vedtagelser.

Det vil herav sees at der er en avvekslende op- og nedgang i de straffældtes antal.

Det ligger da noksaa nær at undersøke, om denne stigning og nedgang i forbrydelseshyppigheten har nogen forbindelse med de almindelige økonomiske forhold, de almindelige økonomiske opgangs- og nedgangsperioder. Er der opgang i antallet av straffældte, naar der er daarlige tider? Er der flest antal straffede i de aar, hvor der er størst antal fattigunderstøttede? Til belysning herav er der i den grafiske fremstilling ogsaa opført antallet av fattigunderstøttede hovedpersoner — deri ikke medregnet dem, der kun nød frit lægetilsyn m. v. — i aarene 1866—1904; for aarene før 1866 er opgaverne herover mindre paalidelige. I samme hensigt er ogsaa medtat en grafisk fremstilling av konkursernes antal i aarene 1864—1904.

Følger man den grafiske fremstilling vil det sees, at i 1869 var kriminalitetstallet høiest; det var ogsaa det daarligste aar i denne økonomiske nedgangsperiode med stort antal konkurser og høit antal fattigunderstøttede. Fra 1869 til 1874 gaar kriminalitetstallet ned; dette var gode økonomiske aar; konkurserne gaar ned og de fattigunderstøttedes antal avtar. I aarene 1874 til 1876 kan kriminalitetstallet siges at være uforandret, men det gaar nedover i de følgende daarlige aar til 1879, da det staar paa et lavpunkt samtidig med at konkursernes antal er stort og de fattigunderstøttede tiltar temmelig sterkt. I den derpaa følgende noget opadgaaende periode stiger antallet av straffældte til 1882; derfra gaar det sterkt nedover til 1886, det daarligste aar i denne økonomiske nedgangsperiode. I de følgende aar holder kriminalitetstallet sig nærmest uforandret. I det daarlige aar 1892 er antal straffældte, antal konkurser og antal fattig-

understøttede høit; alle tre kurver følger derefter jevnslidet nedover til 1895. Fra dette aar av stiger de straffældtes antal i de følgende gode tider meget sterkt til 1900, de fattigunderstøttedes antal, holder sig uforandret, dog med adskillig nedgang til et lavt punkt i 1900. I de derpaa følgende daarlige aar med et sterkt stigende antal fattigunderstøttede og mange konkurser gaar de straffældtes antal betydelig nedover.

Av det anførte synes der neppe at kunne drages nogen almindelig slutning med hensyn til sammenhængen mellem de økonomiske op- og nedgangsperioder og bevægelserne i kriminaliteten. Det kan dog ikke nægtes, at kurvene for antallet av de straffældte og de fattigunderstøttede viser en noksaa sammenfaldende bevægelse indtil 1895, da de begge staar lavt, men fra dette aar gaar deres bevægelse nærmest i motsat retning, særlig er dette paafaldende fra 1900 av. Forsaavidt angaar de aar, der er betegnet ved det største antal konkurser, vil det sees, at aarene 1869, 1892 og 1900 ogsaa har et høit tal straffældte, aarene 1879 og 1886 et lavt antal av disse.

Til nærmere belysning av stigningen i forbrydelseshyppigheten fra 1886 av, skal undersøkes, hvorledes denne stiller sig særskilt for landdistrikterne, samt for Kristiania og de øvrige kjøpstæder for aarene 1886 og 1904, undersøkelsesperiodens første og sidste aar, samt for aarene 1892 og 1900, der begge er to aar med fremtrædende stigende kriminalitet.

A n t a l s t r a f f æ l d t e .

Aar.	Riket.	Bygder med ladestæder.		Kristiania		Øvrige kjøpstæder.	
	Antal.	Antal.	Procent av det samlede antal.	Antal	Procent av det samlede antal.	Antal.	Procent av det samlede antal.
1886	2 742	1 338	48.8	572	20.9	832	30.3
1892	3 252	1 312	40.3	763	23.5	1 177	36.2
1900	4 305	1 572	36.5	1 389	32.3	1 344	31.2
1904	3 442	1 397	40.6	886	25.7	1 159	33.7

Stigning + eller nedgang ÷ i antal straffældte :

				Procent av den samlede stigning (+) eller nedgang (-).		Procent av den samlede stigning (+) eller nedgang (-).		Procent av den samlede stigning (+) eller nedgang (-).	
Fra 1886									
til 1892	+	510	÷ 26	÷ 5.1	+	191	+ 37.5	+ 345	+ 67.6
Fra 1892									
til 1900	+	1 053	+ 260	+ 24.7	+	626	+ 59.5	+ 167	+ 15.8
Fra 1900									
til 1904	÷	863	÷ 175	÷ 20.3	÷	503	÷ 58.3	÷ 185	÷ 21.4

Antal straffældte pr. 100 000 indbyggere (tilstedev. middelfolkem.):

Aar.	Riket.	Bygder med ladesteder.	Kristiania.	Øvrige kjøpstæder.
1886	140	86	440	309
1892	162	84	491	407
1900	196	97	615	381
1904	151	85	392	290

Det vil herav sees, at stigningen fra 1886 til 1892 falder udelukkende paa kjøpstæderne og det for den væsentligste del utenfor Kristiania. Beregnet efter antal straffældte pr. 100 000 indbyggere er stigningen i Kristiania 11.6 pct., i de øvrige kjøpstæder 31.7 pct.

Fra 1892 til 1900 er der stigning i antal straffældte saavel paa landet som i byerne; beregnet efter folkemængden er der dog nedgang for byerne utenfor Kristiania; nedgangen er 6.4 pct., stigningen for landet 15.5 og for Kristiania 25.3 pct.

Ser man paa stigningen i sin helhet i denne periode fra 1886 til 1900, vil det sees, at den har fundet sted saavel paa landet som i byerne, og for baade land og bys vedkommende saavel med hensyn til antal straffældte absolut som relativt i forhold til folkemængden, men særlig skyldes stigningen dog forholdene i Kristiania. Mens der her i 1886 straffældtes 572 personer, var det tilsvarende tal i 1900 1 389, altsaa 817 flere straffældte personer i 1900 end i 1886. Pr. 100 000 indbyggere er der 440 straffede i 1886 mod 615 i 1900.

Stigningen i kriminaliteten i sidste tiaar av forrige aarhundrede skyldes altsaa i væsentlig grad forholdene i Kristiania. Grunden hertil er de ekstraordinært „gode tider“ her i samme tidsrum. Under den økede forretningsrørelse var indflytningen til byen sterk, mange tvilsomme og forbryderske elementer kunde lettere ernære sig her, den lette adgang til god fortjeneste medførte større alkoholforbruk med derav følgende stigning i enkelte forbrydelser.

Dette fremgaar med tydelighet av de foreliggende statistiske opgaver, og da disse er særlig karakteristiske hitsættes cmstaaende en specifisert opgave vedkommende forskjellige herhenhørende forhold i Kristiania i aarene 1886, 1892 og 1896—1904. (Se tabellen side 14.)

Med ophøret av de gode tider, med indtræden av mere normale forhold gaar ogsaa antallet av straffældte i Kristiania sterkt nedover, og dermed kriminalitetstallet for det hele land.

Denne paapekte stigning i kriminalitetstallene i slutningen av forrige aarhundrede antages ikke at staa i nogen forbindelse med jurylovens ikrafttræden 1 januar 1890. Ti aarene 1890 og 1891 viser nedgang i antal straffældte, aaret 1892 adskillig stigning, men aarene 1893 til 1895 atter nedgang, det er først fra og med 1896 at der er en fortsat stigning.

Tabel over forskjellige forhold til belysning av kriminalitetsbevegelsen i Kristiania i aarene 1886, 1892 og 1896—1904.

Aar.	Overskud (+) underskud (-) av indflyttede. ¹⁾	For drukken- skap i forbindelse med andre forseelser arresterte. ¹⁾	1) Samlet salg i Kristiania brændevinssamlag:		Antal straffeldte:		
			Av brændevin. Liter.	Av øl. Liter.	For forbry- delser mot off. myndighet.	For legems- fornærmelser.	For tyvs- forbrydelser.
1886	+ 1 178	6 953	282 844	331 178	67	46	423
1892	+ 2 291	11 496	422 065	346 134	53	50	550
1896	+ 6 057	19 359	368 653	343 598	67	90	640
1897	+ 7 517	21 521	396 117	381 113	93	121	681
1898	+ 14 012	19 482	483 465	433 102	122	102	727
1899	+ 998	22 176	544 100	479 672	122	76	798
1900	÷ 3 188	19 984	494 978	436 212	94	59	1 026
1901	÷ 6 968	17 083	461 603	334 342	58	62	938
1902	÷ 3 069	13 734	422 958	325 259	42	49	733
1903	÷ 5 903	13 546	396 003	305 454	41	60	682
1904	÷ 4 694	11 705	418 108	287 816	40	38	633

¹⁾ Kilde: Statistisk aarboek for Kristiania by 1906.

Naar man sammenligner antal straffældte pr. 100 000 indbyggere i 1886 og 1904 efter foranstaaende opgave, ser det ut som dette tal er gaat ned baade for land og by, og særlig for kjøpstæderne.

Til en rigtig bedømmelse herav maa det dog tages i betragtning, at den kriminelle lavalder i 1886 var 10 aar, i 1904 14 aar. Hvis man for 1886 ikke medregner de straffede personer mellem 10 og 14 aar, faar man følgende forhold i denne henseende mellem 1886 og 1904.

Antal straffældte pr. 100 000 indbyggere:

Aar.	Riket.	Landdistrikter + ladesteder.	Kjøpstæder.
1886	128	83	304
1904	151	85	327

III. Forbrydelsernes art.

Av den efterfølgende tabel fremgaar arten av de forbrydelser, hvorfor straffedom er avsaagt eller fra 1892 forelæg vedtat i hvert av aarene 1886—1904, særskilt for mænd og kvinder. Det bemerkes, at hvis en person i samme dom er dømt for flere forbrydelser av forskjellig art, er han i tabellen kun opført én gang med den forbrydelse, som er anset for den væsentligste.

Man finder det av interesse her at anføre det samlede antal straffældte personer i aarene 1886—1904 underrett for mænd og kvinder, fordelt i visse grupper av forbrydelser samt den forholdsvise fordeling av forbrydelsene inden disse grupper.

Til sammenligning er anført det samme forholdstal for foregaaende tiaar 1876—1885.

Antal straffældte personer tilsammen i aarene 1886—1904
gjentagne domfældelser i samme aar og
vedtagelser medregnet.

Forbrydelsernes art.	Antal straffældte, mænd og kvinder		
	i aarene 1886—1904.	pr. 1000 straffældte.	
		1886—1904.	1876—1885.
1. Statsforbrydelser og forbrydelse mot off. myndighet	4 161	66.20	39.8
2. Forbrydelse i offentlig tjeneste	191	3.04	3.1
Tilsammen 1 og 2	4 352	69.24	42.9

Forbrydelsernes art.	Antal straffældte, mænd og kvinder		
	i aarene 1886—1904.	pr. 1 000 straffældte.	
		1886—1094.	1876—1885.
3. Voldtægt	84	1.34	1.5
4. Blodskam	247	3.93	5.8
5. Hor	266	4.23	} 115.2
6. Andre sedelighetsforbrydelser .	4 554	72.45	
Tilsammen 3 til 6	5 151	81.95	122.5
7. Legemsfornærmelse	7 482	119.04	75.1
8. Drap	196	3.12	3.9
9. BARNEDRAP og fosterfordrivelse	509	8.10	9.5
Tilsammen 7 til 9	8 187	130.26	88.5
10. Penge- og dokumentfalsk . . .	1 292	20.56	27.0
11. Tyveri	32 495	516.99	573.6
12. Røveri (ran)	39	0.62	0.9
13. Underslag	1 736	27.62	} 73.7
14. Bedrageri	2 516	40.03	
15. Konkursssvik	599	9.53	
16. Skadetilføielse paa eiendom og formue	1 785	28.4	14.8
17. Ulovlig bruk av andres eiendom m. v.	885	14.08	1.3
Tilsammen 10 til 17	41 347	657.83	691.3
18. Mened og anden falsk forklaring	334	5.31	5.1
19. Forsætlig og uagtsom forvoldelse av ildebrand	376	5.98	4.2
20. Dyrplageri	667	10.61	7.7
21. Ærekrænkelse	976	15.53	0.7
22. Andre forbrydelser	1 464	23.29	37.1
Tilsammen 1 til 22	62 854	1 000.00	1 000.0

Den talrikste gruppe av forbrydelsene utgjøres av formuesindgrepene. Medregnes til denne gruppe penge- og dokumentfalsk sees, at der i aarene 1886—1904 er straffældt for den slags forbrydelsel 41 347 personer av ialt straffældte 62 854 eller 657.8 av 1 000 straffældte mot i foregaaende tiaar 691.3 av 1 000. Av disse forbrydelsel er igjen tyvsforbrydelsene de overveiende. De utgjør i perioden 1886—1904 litt over halvdelene av samtlige forbrydelsel. I forhold til foregaaende tiaar er der nogen tilbakegang.

Den næsttalrikste gruppe utgjøres av forbrydelsel mot liv og legeme. Undersøkellesperioden har ialt 8 187 straffældte i denne gruppe eller 130.3 av 1 000 straffældte. Her er der en ikke ringe stigning fra foregaaende tiaar, da der av 1 000 straffældte kun faldt 88.5 paa denne gruppe. Stigningen falder udelukkende paa legemsfornærmelsel. Drap og barnedrap viser forholdsvis et litt mindre antal.

Dernæst viser sedelighetsforbrydelsene det største antal straffældte med tilsammen 5 151 straffældte i aarene 1886—1904 eller 82 av 1 000 straffældte mot 122.5 i 1876—1885.

Nedgangen i det forholdsvis antal av straffældte i denne gruppe skyldes særlig tilbakegangen i straffældelse for konkubinaten og leiermaalsforseelsel. Efter den nye straffelov er den ældre leiermaalsforseelse ikke strafbar, og konkubinaten (ulovlig samlevnet) er henført til forseelsel; den nye straffelov av 22 mai 1902 traadte først i kraft 1 januar 1905; men dens bestemmelser har allerede indvirket paa paatalen av disse forhold i aarene 1902—1904.

Gruppen offentlige forbrydelsel har 4 352 straffældte eller 69.2 av tusen mot 42.9 foregaaende tiaar. Stigningen her falder omtrent udelukkende paa forbrydelse mot den offentlige myndighet.

Av andre forbrydelsel viser dyrplageri og særlig ærekrænkelser betydelig stigning.

Av denne oversigt synes det at fremgaa, at de forbrydelsel, der væsentlig begaaes av professionelle forbrydere, tyvsforbrydelsene, i denne periode er i tilbakegang, mens leilighetsforbrydelsel, og da særlig saadanne, der har sit utspring i raaskap og ondt sindelag muligens i forbindelse med alkoholnydelse er i tiltagende mot forholdet i foregaaende tiaar. Forbrydelsel mot den offentlige myndighet (vold mot polititjenestemænd), legemsfornærmelsel, hærværk (beskadigelse paa eiendom og gods), injurier og dyrplageri viser saaledes betydelig større tal pr. 1 000 straffældte i aarene 1886—1904 mot i tiaaret 1876—1885. For dyrplageriets vedkommende kan stigningen i de straffældtes antal for nogen del formentlig forklares i en strengere opfatning av dette forhold.

I det følgende skal nærmere undersøkese forholdene inden de forskjellige grupper.

I: Offentlige forbrydelser.

Herunder er medtat:

1. Forbrydelse mot religion og offentlig krænkelſe av ſedelighet (ſtraffelovens 8 kap.).

De ſtraffældtes antal utgjorde her i aarlig middeltal:

1886—1890	3.8	1876—1885	3.5
1891—1895	0.6	1886—1895	2.2
1896—1900	0.4	1896—1904	0.6
1901—1904	0.8		

Disse forbrydelser er meget ſjeldne og de viser en ſterkt nedadgaende tendens.

2. Statsforbrydelser (forræderi, angrep paa Staten m. v., ſtraffelovens 9 kap.) forekommer næsten ikke. I aarene 1886—1904 var der tilsammen 7 ſtraffældte for ſaadanne forbrydelser eller gjennemsnitlig 0.4 pr. aar; i tiaaret 1876—1885 var der 4 ſtraffældte, gjennemsnitlig 0.4 pr. aar.

3. Forbrydelse mot offentlig myndighet.

Antallet av domfældte ſtiller ſig her ſaaledes:

Aar.	Gjennemsnitlig antal ſtraffældte.	
	Aarlig.	Av 100 000 tilstedeværende middel-folkemængde.
1866—1870	137.8	8.00
1871—1875	123.6	6.97
1876—1880	116.4	6.24
1881—1885	139.0	7.24
1886—1890	165.2	8.38
1891—1895	190.6	9.49
1896—1900	296.2	13.84
1901—1904	173.4	7.70
		Av 100 000 tilstedeværende folke-mængde over 15 aar.
1866—1875	130.7	} 13.56
1876—1885	127.7	
1886—1895	177.9	
1896—1904	241.6	

Det vil ſees, at det aarlige antal ſtraffældte er i nedgang fra 1866 til 1880; derefter er der ſtadig ſtigning, der ſærlig er fremtrædende i femaaret 1896—1900; fra 1901 gaar antallet av ſtraffældte for disse forbrydelser atter ſterkt nedover. Nedgangen i aarene 1901—1904 skriver ſig ikke fra for-

høielsen av den kriminelle lavalder fra 10 til 14 aar den 1 september 1900; ti blandt de for disse forbrydelser straffældte forekommer omtrent ikke personer i alderen 10—14 aar; saaledes i femaaret 1895—1899 alene 2 i alderen 13—15 aar, i alderen 10—13 ingen.

Man finder det av interesse at hitsætte en opgave over disse forbrydelser særskilt for landdistrikterne, Kristiania og de øvrige kjøpstæder.

Aar.	Antal straffældte pr. aar.		
	Landdistrikterne.	Kristiania.	De øvrige kjøpstæder.
1886—1890 gennemsnitlig	52	52	61
1891—1895 —	51	60	79
1896—1900 —	76	100	120
1901—1904 —	82	45	89
1895	55	59	96
1896	53	67	94
1897	77	93	115
1898	64	122	134
1899	73	122	130
1900	115	94	128
1901	96	58	116
1902	73	42	83
1903	83	41	106
1904	77	40	52

Bevægelsen kan i det store og hele siges at være sammenfaldende baade for land og by. Stigningen i sidste femaar av forrige aarhundrede staar visselig i forbindelse med de „gode“ økonomiske forhold i dette tidsrum saaledes som anført særskilt for Kristiania (side 13).

4. Forbrydelse i offentlig tjeneste (i embede, bestilling eller ombud).

De for saadanne forbrydelser straffældte har været:

	I embede.	I bestilling eller ombud.	Tilsammen.	Gjennemsnit pr. aar.
1886—1890	1	50	51	10.1
1891—1895	2	26	28	5.6
1896—1900	4	51	55	11.0
1901—1904	3	54	57	14.3

Straffældelser for forbrydelser i embede eller bestilling er meget sjældne. I forhold til antallet av embeds- og bestillingsmænd stiller domfældelserne sig saaledes:

Aar.	Straffældelse gj.sn. aarlig.	
	pr. 1000 embedsmænd.	pr. 1000 bestillingsmænd.
1886—1895	0.122 ¹	0.421 ¹
1896—1904	0.285 ²	0.476 ²

II. Mened og anden falsk forklaring for offentlig myndighed.

Antal straffældte stiller sig saaledes:

Aar.	Mened.	Anden falsk for- klaring for offent- lig myndighed.	Tils.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	6	37	43	8.6
1891—1895	2	73	75	15
1896—1900	17	103	120	24
1901—1904	3	93	96	24
1876—1885	25	138	163	16.3
1886—1895	8	110	118	11.8
1896—1904	20	196	216	24.0

Mened viste en nedadgaende tendens til 1895, femaaret 1896—1900 viser derimot et paafaldende stort antal domfældelser for denne forbrydelse; de følgende aar viser atter et betydelig lavere tal.

Ubeediget falsk forklaring for offentlig myndighed (retten, notarius eller anden offentlig myndighed, hvor man er pligtig til at forklare sig) viser nedgang fra tiaaret 1876—1885 til 1886, men fra dette aar er antallet av domfældelser for disse forbrydelser i stadig stigende; der er her ingen nedgang efter 1900. Grunden til den store stigning i antal straffældte for disse forbrydelser kan ikke ligge i forandringen av straffeloven ved novellen av 28 juni 1890, ti denne lov indfører ikke nogen væsentlig forandret bestemmelse herom.

Den nye straffelov behandler mened og anden falsk forklaring for offentlig myndighed i samme kapitel, hvorfor de ogsaa her er behandlet sammen. I den ældre straffelov behandlede mened for sig i 12 kapitel; anden falsk forklaring i bedragerikapitlet. I statistikken før 1905 er mened i enkelte tabeller opført under offentlige forbrydelser.

¹ Beregnet efter antal embeds- og bestillingsmænd efter Folketællingen 1 januar 1891.

² Likesaa efter Folketællingen 3 december 1900. Opgave over antal ombudsmænd haves ikke, og ved ovenstaaende beregning er bortset herfra, hvad der ogsaa kan gøres, fordi straffældelser for forbrydelser i ombud er særdeles sjældne.

III. Sedelighetsforbrydelser.

Det aarlige middeltal av straffældte vil fremgaa av følgende tabel:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Voldtægt	Blodskam	Hor	Bigami	Omgjængelse mot naturen	Besvangelse under mislig- holdt ægte- skapsløfte ¹⁾	Forførelse og rufferi	Andre sedelig- hedsfor- brydelser	Tils. rubr. 1—8.	Pr. 100 000 tilstedev. middel- folke- mængde	Ulovlig sam- levnet (konkubinat).	Leiermaals- forseelse	Sedelighets- forbrydelser ifalt	Pr. 100 000 til- stedelevende middel-folke- mængde
1886—1890	2.8	11.4	8.4	1.8	11.4	-	7.8	36.8	80.4	4.08	104.8	159.2	344.4	17.46
1891—1895	4.4	10.8	7.4	0.8	8.2	5.4	7.6	27.8	72.4	3.58	55.0	138.4	265.8	13.16
1896—1900	5.6	16.0	18.0	2.0	5.0	9.2	4.6	37.8	98.2	4.59	55.8	120.6	274.6	12.83
1901—1904	5.0	14.0	24.3	4.3	4.0	5.0	6.5	37.3	100.4	4.45	40.3	41.3	182.0	8.08
										Pr. 100 000 til- stedelevende personer over 15 aar				Pr. 100 000 til- stedelevende personer ove 15 aar.
1876—1885	4.9	18.7	6.6	0.8	²⁾ -	-	³⁾ -	39.2	70.2	³⁾ 6.85	162.5	161.1	393.8	³⁾ 39.29
1886—1895	3.6	11.1	7.9	1.3	9.8	5.4	7.7	32.3	79.1	⁴⁾ 6.12	79.9	148.8	307.8	⁴⁾ 24.04
1896—1904	5.3	15.1	18.7	3.0	4.6	7.3	5.4	37.6	97.0	⁵⁾ 6.69	48.9	85.3	231.2	⁵⁾ 16.04

¹⁾ Straffebestemmelsen var gjældende fra 1 september 1890. .

²⁾ For disse aar i statistikken opført under andre sedelighetsforbrydelser.

³⁾ Beregnet efter folkemængden ^{31/12} 1875 i forhold til middeltallet av forbrydelser i aarene 1866—1885.

⁴⁾ Ligesaa efter folkemængden den ^{1/1} 1891.

⁵⁾ Ligesaa efter folkemængden ^{3/12} 1900.

Det fremgaar av denne tabel, at det samlede antal personer, straffældte for sedelighetsforbrydelser, viser en betydelig nedgang fra gjennemsnitlig 344 personer om aaret i femaaret 1886—1890 til 182 personer i aarene 1901—1904. Paa 100 000 tilstedeværende personer er nedgangen forholdsvis noget større fra 17 til 8 personer gjennemsnitlig pr. aar i de samme perioder.

Til en rigtig bedømmelse av disse forhold maa det dog, som allerede tidligere nævnt, tages i betragtning, at nedgangen i antal domfældelser udelukkende skriver sig derfra, at antallet av de personer, der er straffet for konkubinats (ulovlig samlevnot) og leiermaalsforseelse er gaat ned. Opfatningen av strafbarheten paa dette omraade er forandret. Leiermaalsforseelse (det forhold, at en mand besvangrer 3 kvinder, eller at en kvinde lar sig besvangre av 3 mænd uten at manden eller kvinden indgaar egteskap med nogen av de 3) er fra 1 januar 1905 ikke strafbar, og konkubinats er fra samme tid kun strafbar som forseelse, ikke som forbrydelse. Allerede før sin ikrafttræden har loven virket derhen, at paatalen av disse forhold er indskrænket. Nedgangen her er selvfølgelig størst i de nærmeste aar før straffelovens ikrafttræden. Forhøielsen av den kriminelle lavalder fra 10 til 14 aar den 1 september 1900 har omtrent ingen indflydelse paa nedgangen, da der er meget faa personer under 14 aar, der straffes for sedelighetsforbrydelser. I aarene 1890—1904 er saaledes tilsammen straffet 16 personer under 15 aar.

Ser man derimot bort fra disse to grupper av sedelighetsforbrydelser, konkubinats og leiermaalsforseelser fremgaar det av tabellen (rubr. 9) at det aarlige antal straffældte for andre sedelighetsforbrydelser er steget fra gjennemsnitlig 80 pr. aar i aarene 1886—1890 til 100 pr. aar i aarene 1901—1904, altsaa med 25 pct. Herved maa det tages i betragtning, at besvangrelse under misligholdt egteskapsløfte først var strafbart efter 1 september 1890. Regner man ikke denne forbrydelse med, er stigningen noget mindre. Omend der saaledes er stigning i antallet av de for disse sedelighetsforbrydelser domfældte, stiller forholdet sig bedre, naar antal straffældelser sees i forhold til folkemængden. Paa 100 000 tilstedeværende middelfolkemængde er det gjennemsnitlige antal straffældte nærmest uforandret i aarene 1886—1904. Riktigst burde antal straffældte sees i forhold til de tilstedeværende personer over den kriminelle lavalder, altsaa i aarene 1886— $\frac{1}{9}$ 1900 personer over 10 aar, for de følgende aar personer over 14 aar. Imidlertid er der foretat en beregning av antal straffældte i forhold til antal personer over 15 aar.

For aarene 1886—1895 har man tat middeltallet av straffældelser i forhold til antal tilstedeværende personer over 15 aar den 31 december 1890, for aarene 1896—1904 i forhold til tilstedeværende personer over 15 aar 3 december 1900, og i forholdet til personer over samme alder 31 december 1875 har man tat middeltallet av forbrydelser i aarene 1866—1885. For hvert aar er fratrukket 1 person av antal straffældte for straffældte under 15 aar. Efter denne beregning er antallet av straffældte pr. 100 000 tilstedeværende over 15 aar, som det sees av tabellen (rubrik 10), gaat litt ned.

Ser man paa de enkelte grupper av sedelighetsforbrydelser, vil det straks falde i øinene, at antallet av straffældelser for egteskapsbrud (hor) er steget meget sterkt fra 8 gjennemsnitlig pr. aar i 1886—1890 til 24 pr. aar i 1901—1904. I sammenhæng hermed staar visselig ogsaa stigningen i skilsmissernes antal i samme tidsrum; det gjennemsnitlige antal skilsmisser i aarene 1886—1890 var 40.6 pr. aar, i aarene 1901—1904 160.5 pr. aar.

Ogsaa antal straffældte for voldtægt og bigami viser adskillig stigning.

IV. Forbrydelser mot liv og legeme.

Antal straffældte stiller sig gjennemsnitlig pr. aar saaledes:

A a r.	Legemsfornærmelse.		Forbruk av be- regnet alkohol- mængde (brændevin, øl og vin, 100 pct.) ialt pr. ind- bygger, liter.	Legemsfornærmelse.			Mord og drap.	Fosterdord, barnefødsel i dølgemaal. etc.	Tilsammen.																			
	Gjennemsnitlig aarlig.	Pr. 100000 til- stedeværende middelfolke- mængde.		Land- distrik- terne.	Kristi- ania.	Øvrige kjøp- steder.			Forbrydelser mot liv og legeme.	Pr. 100000 til- stedeværende middelfolke- mængde.																		
1866—1870 . . .	154.2	8.95	2.90				10.0	34.0	198.2	11.50																		
1871—1875 . . .	225.6	12.72	3.59				13.2	29.4	268.2	15.12																		
1876—1880 . . .	230.8	12.24	3.33				13.4	31.6	275.8	14.62																		
1881—1885 . . .	252.0	13.12	2.44	171	17	64	13.6	29.4	295.0	15.36																		
1886—1890 . . .	282.2	14.31	2.28	167	35	81	12.9	28.6	323.4	16.40																		
1891—1895 . . .	364.4	18.04	2.66	201	57	106	7.6	26.0	398.0	19.70																		
1896—1900 . . .	490.6	22.93	2.59	265	90	136	10.8	27.4	528.0	24.71																		
1901—1904 . . .	449.0	19.93	2.53	271	52	126	10.3	24.8	484.1	21.49																		
		Pr. 100000 til- stedeværende personer over 15 aar.								Pr. 100000 til- stedeværende personer over 15 aar.																		
1866—1875 . . .	189.9	<table style="border: none;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">1</td> <td style="vertical-align: middle;">24.01</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">2</td> <td style="vertical-align: middle;">25.10</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">3</td> <td style="vertical-align: middle;">32.73</td> </tr> </table>	}	1	24.01	}	2	25.10	}	3	32.73	3.25				11.6	31.7	233.2	<table style="border: none;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">1</td> <td style="vertical-align: middle;">26.90</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">2</td> <td style="vertical-align: middle;">28.00</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">3</td> <td style="vertical-align: middle;">35.30</td> </tr> </table>	}	1	26.90	}	2	28.00	}	3	35.30
}	1		24.01																									
}	2		25.10																									
}	3		32.73																									
}	1	26.90																										
}	2	28.00																										
}	3	35.30																										
1876—1885 . . .	241.4	2.89				12.5	30.5	284.4																				
1886—1895 . . .	323.3	2.47	184	46	94	10.1	27.3	360.7																				
1896—1904 . . .	472.1	2.55	268	73	131	10.6	26.2	508.9																				

1) Efter Folketællingen 31 december 1875.

2) Efter Folketællingen 1 januar 1891.

3) Efter Folketællingen 3 december 1900.

1. Legemsfor nærmelser.

Antallet av de for legemsfor nærmelser straffældte personer er i stadig stigning fra 1866 til 1900; efter den tid er der nogen nedgang.

Denne nedgang har ikke sin grund i forhøielsen av den kriminelle lavalder fra 10 til 14 aar fra 1 september 1900; ti de for legemsfor nærmelser straffede personer, der er under 14 aar, er saa faa, at de omtrent kan sættes ut av betragtning. I aarene 1890—1904 straffedes der tilsammen 41 personer under 15 aar; i tiaaret 1891—1900 gjennemsnitlig 3.6 pr. aar; i aarene 1901—1904 efter at lavalderen var forhøiet til 14 aar 0.75 pr. aar. Nedgangen efter 1900 har altsaa andre aarsaker. Som det sees av tabellen skriver nedgangen sig derfra, at antallet av de straffældte i Kristiania er gaat forholdsvis betydelig ned fra 90 gj.sn. pr. aar i 1896—1900 til 52 gj.sn. pr. aar i 1901—1904.

Ser man nærmere paa stigningen fra 1866 til 1900 vil det sees, at denne hvad det aarlige antal straffældte angaar, er stadig, om end ujevn. Sterkest er stigningen i femaaret 1871—1875, da antal straffældte viser en forøkelse av 46.3 pct. fra foregaaende femaar; dernæst er der en betydelig stigning i femaaret 1891—1895 med en forøkelse av 29.1 pct. av antallet i foregaaende femaar; stigningen i følgende femaar 1896—1900 er endnu større, idet forøkelsen i dette tidsrum er 34.6 pct. av de straffældtes antal i foregaaende femaar. Det absolute antal straffældte er høiest i femaaret 1896—1900.

Det er videre at merke, at stigningen i antallet av de for legemsfor nærmelser straffede ikke alene er absolut, men ogsaa relativ i forhold til folkemængden. Naar undtages en liten nedgang i dette forhold i femaaret 1876—1880 fra foregaaende femaar, viser hvert femaar til 1900 stigning, og denne stigning er paafaldende stor. Mens der i femaaret 1866—1870 straffedes gjennemsnitlig 9 personer pr. aar av 100 000 tilstedeværende personer, straffedes der i femaaret 1896—1900 23. En procentvis forøkelse av 156 pct.

Noget bedre synes dog forholdet at være, naar man ser hen til forholdet mellem antal straffældte og antal tilstedeværende personer over 15 aar, stigningen er her forholdsvis mindre, om den dog maa betegnes som betydelig; fra 1866—1885 og til 1896—1904 er forøkelsen 36 pct.

Legemsfor nærmelserne stiller sig altsaa betydelig ugunstigere end sedelighetsforbrydelserne. Mens ogsaa disse, bortset fra konkubinat og leiemaalsforseelser, viser stigning i det absolute antal straffældte, er der dog ingen stigning i forhold til folkemængden. Derimot er der i forholdet mellem antal straffældte og tilstedeværende personer over 15 aar temmelig stor overensstemmelse mellem legemsfor nærmelser og forbrydelser mot offentlig myndighet.

Legemsfor nærmelserne stiller sig ogsaa ugunstig i den henseende, at der er stigning i antallet av straffældte i forhold til antal straffældelser i det hele. I aarene 1886—1904 er antallet av de for legemsfor nærmelser straffældte 11.9 pct. av samtlige straffældte mot 7.5 pct. i 1876—1885.

Det sees videre, at der er forøkelse i antal straffældte for disse forbrydelser baade for land og by, saavel i Kristiania som i de øvrige kjøpstæder; eien-

dommelig er det, at der for landdistrikternes vedkommende ogsaa i aarene 1901—1904 er stigning, mens der for Kristiania og de øvrige kjøpstæder er nedgang efter 1900.

Søker man efter aarsakene til denne stigning i antallet av de for legemsfornærmelse straffældte, vil man formentlig være berettiget til at slutte, at gode tider medfører en forøkelse av disse forbrydelser. De gode aar i første halvdel av 70-aarene har en sterk stigning i antal straffældte, likesaa de gode aar i slutningen av 90-aarene, og de utpræget „daarlige aar“ i Kristiania efter 1900 har medført en forholdsvis betydelig nedgang.

Det ligger i denne forbindelse noksaa nær at tænke paa et større eller mindre alkoholforbruk som medvirkende til stigning eller nedgang i disse forbrydelser. I de gode aar i første halvdel av 70-aarene er der en betydelig forøkelse i alkoholforbruket og en sterk stigning i antallet av de for legemsfornærmelse straffældte, men for de følgende aar er forbruket av alkohol beregnet pr. individ av befolkningen gaat jevnt nedover, dog med en stigning i 90-aarene, sammenfaldende med en sterkere stigning i disse forbrydelser. Naar disse forbrydelser viser stigning, mens alkoholforbruket beregnet pr. individ viser nedgang, maa dog bemerkes, at der nu er et større antal totalavholdende end før, saaledes at et like stort alkoholbruk, beregnet pr. individ, allikevel kan betyde et øket forbruk for deres vedkommende, som ikke er totalavholdende.

Omend saaledes „gode tider“ og øket alkoholforbruk vistnok medfører en stigning i legemsfornærmelsernes antal, gir dette os ingen forklaring av den stadige stigning i antallet av disse forbrydelser.

Det kunde tænkes, at en formildelse av den i loven bestemte straf for disse forbrydelser kunde virke mindre avskrækkende, saaledes at derved en stigning kunde forklares. For mindre legemsfornærmelser var straffesatsen efter straffeloven av 1842 fængsel eller strafarbeide i 5te grad, straffelovsnovellen av 1874 har samme straffesats, dog med bøter for ubetydelige fornærmelser under formildende omstændigheter, novellen av 1889 tilføier bøter som regelmæssig straffesats ved siden av fængsel og strafarbeide i 5te grad.

Man vil saaledes ikke i lovens straffebestemmelser kunde finde nogen medvirkende grund til stigningen.

Heller ikke paatalereglene er undergaat nogen forandring, der kunde medvirke til det stigende antal straffældte. Derimot kan maaske en strengere opfatning med hensyn til disse forbrydelser ha ført til, at fornærmede er mere tilbøielig til at forlange tiltale for legemsfornærmelsen og den offentlige paatalemyndighet strengere i utøvelsen av paatalen.

Den væsentligste del av de for legemsfornærmelser straffældte er tidligere ustraffede; de er altsaa ikke vaneforbrydere.

Under enhver omstændighet er det et forhold, som paa kræver særlig opmerksomhet, at antallet av de for legemsfornærmelser straffede personer trods den stigende oplysning og trods de indskrænkninger, der

er paabudt for salg av alkohol, har vist en saa sterk stigende tendens.

Av interesse er det at bemerke, at legemfornærmelser ogsaa i Sverige viser sterk stigning i aarene 1871—1875 og nogen stigning i aarene 1896—1900 med nedgang i perioden 1901—1904. Men fra 1871 av har antallet av straffældte i forhold til befolkningen, bortset fra stigningen i 1896—1900, holdt sig omtrent konstant i Sverige.

2. Mord og drap.

Av tabellen sees, at det gjennomsnitlig aarlige antal straffældte for mord og drap, derunder mordforsøk, uagtsomt drap og undlatelse av at komme personer i livsfare tilhjælp, nærmest maa siges at holde sig uforandret med fra 10 til 13.6 straffældte pr. aar gjennomsnitlig i hver femaarsperiode. Men i forhold til folkemængden er der nedgang.

Pr. 100 000 personer over 15 aar var middeltallet av straffældte pr. aar:

i 1866—1885	1.26
i 1886—1895	0.79
i 1896—1904	0.74

3. Barnedrap, fosterfordrivelse og delagtighet deri, fødsel i dølgssmaal m. v.

Av tabellen sees det, at det gjennomsnitlig aarlige antal straffældte for disse forbrydelser i hver femaarsperiode med en avbrytelse i aarene 1876—1880 viser nedgang fra 34 personer gjennomsnitlig i femaarsperioden 1866—1870 til 24.8 personer i aarene 1901—1904. Beregnet gjennomsnitlig i tiaarsperioder er der i samme tidsrum stadig nedgang.

Disse forbrydelser begaaes omtrent udelukkende av kvinder. Til rigtig bedømmelse av deres hyppighet og bevægelsen i denne bør de sees i forhold til kvindernes antal. Middeltallet av straffældte kvinder stiller sig pr. 100 000 kvinder over 15 aar saaledes:

i 1866—1885	gj.sn.	aarlig	4.70
i 1886—1895	—		3.78
i 1896—1904	—		3.18

Fra 1892 av indeholder Kriminalstatistikken en nærmere spesifikasjon av disse forbrydelser og det gjennomsnitlige antal straffældte pr. aar stiller sig for de forskjellige grupper av disse forbrydelser saaledes:

Aar.	Barnedrap.	Fosterfordrivelse og delagtighet deri.	Fødsel i dølgssmaal m. v.	Ulovlig tilintetgjørelse eller tilsidebringelse av lik.
1892—1895 . . .	11.3	1.5	7.0	5.5
1896—1900 . . .	9.4	4.0	8.8	5.2
1901—1904 . . .	8.8	3.3	9.3	3.5

Der straffedes i aarene 1892—1904 ialt 337 personer for disse forbrydelser, herav var 5 mænd straffet for fosterfordrivelse og delagtighet deri; og 17 mænd for ulovlig tilintetgjørelse eller tilsidebringelse av lik.

V. Forbrydelser mot formuen, derunder penge- og dokumentfalsk.

1. Penge- og dokumentfalsk.

Antallet av straffældte stiller sig her saaledes:

Aar	Antal straffældte		Tils.	Gj.sn. pr. aar.
	Forfalskning av off. dokumenter.	Falsk.		
1886—1890	12	343	355	71
1891—1895	26	239	265	53
1896—1900	31	312	343	68.6
1901—1904	36	293	329	82.3
Tils.	105	1 187	1 292	68

Disse forbrydelser viser stadig stigning, der er fortsat i sterkere grad ogsaa i aarene 1901—1904.

Nedgangen fra 1890 til 1891 skriver sig vistnok fra forandringen i straffeloven i 1889 og 1890.

2. Tyveri.

Bevægelsen i det gjennemsnitlige aarlige antal straffældte vil sees av følgende tabel:

Aar.	Gjennemsnitlig antal straffældte.	
	Aarlig	Pr. 100 000 tilstedeværende middelfolkemængde.
1866—1870	2 049	119
1871—1875	1 949	110
1876—1880	1 922	102
1881—1885	1 764	92
1886—1890	1 458	74
1891—1895	1 590	79
1896—1900	1 951	91
1901—1904	1 876	83
1866—1875	1 999	114
1876—1885	1 843	97
1886—1895	1 524	77
1896—1904	1 917	88

Det gjennemsnitlige antal for tyveri straffældte pr. aar har saaledes været i jevn nedgang fra aaret 1866 til 1890; mens der i femaaret 1866—1870 straffedes gjennemsnitlig 2 049 personer pr. aar, var dette tal i femaaret 1886—1890

gaat ned til 1 458, en nedgang paa 29 pct. I forhold til folkemængden blir nedgangen noget større, fra 119 til 74 straffede pr. 100 000 tilstedeværende, en nedgang paa 38 pct.

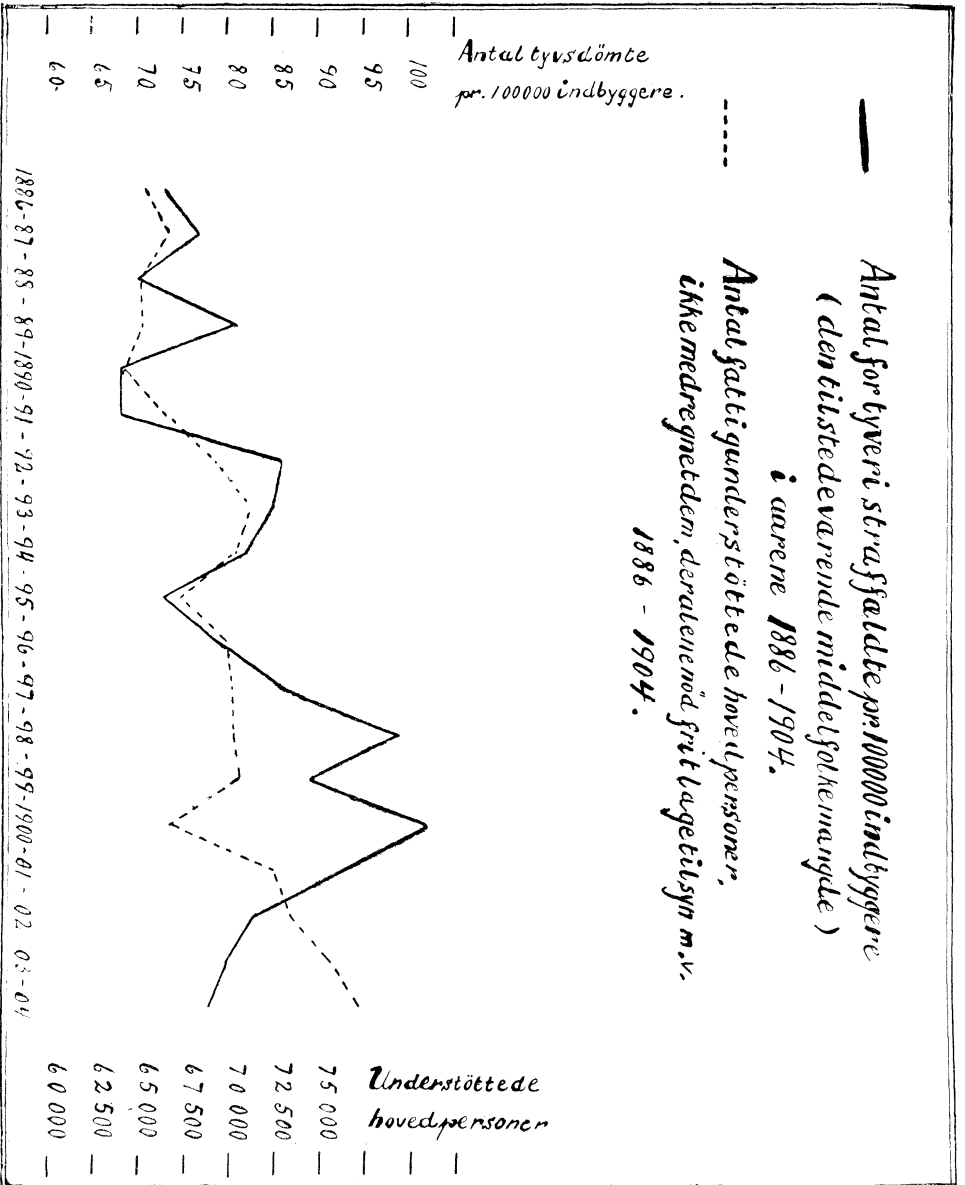
Fra 1890 stiger de tyvsdømtes antal, en stigning, der er sterkest i fem-aaret 1896—1900. I det sidstnævnte femaar straffedes der gjennemsnitlig 493 personer mere pr. pr. aar, end tilfældet var i femaaret 1886—1890, en stigning paa 34 pct., i forhold til folkemængden er den ikke fuldt saa stor, om det end stor nok, nemlig 23 pct.

I aarene 1901—04 „de daarlige aar“ er der atter nogen nedgang; denne skyldes dog for vel en halvdels vedkommende den omstændighet, at antallet av unge tyvsdømte er gaat ned, dels paa grund av nedsættelsen av den kriminelle lavalder og dels paa grund av bortsættelse av forsømte barn ved Vergeraadet. For landdistriktene, Kristiania og de øvrige kjøpstæder vil det aarlige antal for tyveri straffældte fremgaa av nedenstaaende tabel.

Aar	Antal straffældte personer			
	Landdistriktene.	Kristiania.	De øvrige kjøpstæder.	Tils.
1886	547	408	477	1 432
1887	527	459	529	1 515
1888	457	423	494	1 374
1889	456	484	671	1 611
1890	377	441	540	1 358
1891	367	411	576	1 354
1892	443	550	728	1 721
1893	445	581	684	1 710
1894	431	554	673	1 658
1895	368	579	558	1 505
1896	425	640	572	1 637
1897	450	681	694	1 825
1898	493	727	892	2 112
1899	451	798	685	1 934
1900	465	1 026	755	2 246
1901	493	938	621	2 052
1902	449	733	681	1 863
1903	525	682	616	1 823
1904	493	633	639	1 765
1886—1890 gjennemsn.	473	443	542	1 458
1891—1895 —	411	535	644	1 590
1896—1900 —	457	774	720	1 951
1901—1904 —	490	747	639	1 876

Av denne tabel vil det sees, at bevægelsen i det store og hele er temmelig sammenfaldende baade for landet og byerne, kulminationpunktet for landdistrik-

terne og kjøpstæderne utenfor Kristiania indtræder allerede i aaret 1898, i Kristiania i 1900, for landdistrikterne er der allerede stigning i 1903 og tat femaarsvis er der for landdistrikterne stadig stigning fra 1896 av.

Angaaende den paa side 30 indtagne grafiske fremstilling av antal tyvsdømte pr. 100 000 tilstedeværende middelfolkemængde og antal fattigunderstøttede hovedpersoner i aarene 1886—1904 vil det av kurverne sees, at bevægelsen er væsentlig sammenfaldende indtil 1896, men fra det aar av er kurvernes bevægelse modsatte, i de gode aar 1896—1900 er de tyvsdømtes antal i stigende, de fattigunderstøttedes i nedgang; i de økonomiske nedgangsaaer 1901—1904 stiger de fattigunderstøttedes antal, de tyvsdømtes synker.

Om end denne bevægelse kun er paavist i de 9 aar 1896—1904, er den dog av betydelig interesse, og bør være viet den største opmærksomhet i de følgende aar.

3. Røveri. (Ran).

I aarene 1886—1904 er der opført tilsammen 39 personer, straffældte for røveri. De fordeler sig gennemsnitlig femaarsvis saaledes:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	10	2
1891—1895	10	2
1896—1900	17	3.4
1901—1904	2	0.4

Det er den samme bevægelse her som for tyveri, stigning i aarene 1896—1900, nedgang i de følgende aar.

4. Underslag.

Antal straffældte stiller sig her saaledes:

Aar	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	138	27.6
1891—1895	440	88
1896—1900	620	124
1901—1904 (4 aar).	538	134.5

Tils. 1 736 91.4

Det sees herav, at de for underslag straffældte har været i stadig stigning; nogen nedgang i antal straffældte pr. aar kan ikke paavises, naar de sammenstilles for hvert femaar. Naturligvis er der i de enkelte aar nogen tilfældig op- og nedgang, men tendensen er tydelig nok. Det synes som om underslag er uafhængig av gode og daarlige tider. Den sterke stigning i antallet av domfældte fra 1891 av skriver sig formentlig fra lovforandringen ved straffelovsnovellen av 28. juni 1890.

5. Bedrageri.

Efter tabellene er følgende antal personer straffet for bedrageri i aarene 1886—1904 femaarsvis:

Aar.	Antal straffældte.	Gj sn. pr. aar.
1886—1890	869	173.8
1891—1895	507	101.4
1896—1900	570	114
1901—1904	570	142.5
Tils.	2 516	132.4

Nedgangen fra aarene 1886—1890 til 1891 maa antagelig skrive sig fra forandringen i straffeloven av 1890, idet forbrydelser der tidligere opførtes under bedrageri, nu er opført under rubrikken underslag og konkurssvik. Forøvrig er der ogsaa her stadig stigning uafhængig av gode eller daarlige tider.

6. Konkurrsvik.

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	—	—
1891—1895	113	22.6
1896—1900	183	36.6
1901—1904	303	60.6
Tils.	599	42.8

Naar der for aarene 1886—1890 ikke er opført nogen straffældt for konkurssvik, hænger dette sammen med forandringen i straffeloven i 1890; før er disse forbrydelser opførte under bedrageri. Ogsaa her er tendensen stigende; men de daarlige aar 1901—1904 med stort antal konkurser har naturlig til følge et stort antal konkurserforbrydelser.

7. Skadetilføielse paa eiendom og formue.

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	285	57
1891—1895	394	78.8
1896—1900	606	121.2
1901—1904	500	125
Tils.	1 785	93.9

Ogsaa for disse forbrydelser er det aarlige antal straffældte i stadig stigning baade i aarene 1896—1900 samt i de følgende aar 1901—1904.

8. Ulovlig bruk av andres eiendomme.

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	18	3.6
1891—1895	280	56
1896—1900	329	65.6
1901—1904	258	64.5
Tils.	885	46.6

Disse forbrydelser faar først særlig betydning fra 1891 av, formentlig paa grund av nogen forandring i paatalen fra privat til betinget offentlig ved straffelovsforandringen i 1889 samt antagelig ogsaa paa grund av den nye straffeprocenlovs, da en stor del av disse straffældelser er vedtagelser av straf efter straffeprocenlovens §§ 287 eller 377.

For samtlige forbrydelser mot formuen, derunder penge- og dokument-falsk stiller antallet sig saaledes:

Aar	Antal straffældte	Gjennemsnitlig,	
		Antal pr. aar	Pr. 100 000 tilstedevæende middelfolkemængde.
1886—1890	8 965	1 793	90.9
1891—1895	9 957	1 991.4	98.6
1896—1900	12 422	2 484.4	116.1
1901—1904	10 003	2 500.8	111.0
	Tils. 41 347	2 176.2	

Tat underrett er det aarlige antal straffældte stadig steget, om end aarene 1901—1904 viser nogen nedgang, set i forhold til folkemængden.

VI. Forvoldelse av ildebrand.

Statistikken indeholder særlig opgave over mordbrand og anden ildspaesættelse.

1. Mordbrand.

Her stiller antallet av domfældte sig saaledes:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	28	5.6
1891—1895	7	1.4
1896—1900	8	1.6
1901—1904	17	4.3
1886—1904	Tils. 60	Tils. 3.2

Naar aarene 1886—1890 utviser et forholdsvis større antal straffældte end de nærmest følgende ti aar, har dette formentlig tilfældige aarsaker, ti straffelovens kapitel 23 § 1 om mordbrand er ikke undergaaet nogen forandring ved straffelovsnovellerne av 1889 og 1890.

2. Anden ildspaasettelse.

Antallet av straffældte er følgende:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	82	16.7
1891—1895	55	11.0
1896—1900	51	10.2
1901—1904	128	32.0
1886—1904	Tils. 316	16.6

Det er tildels den samme bevægelse som for mordbrand. Et avtagende antal straffældte i aarene 1886—1900, derefter et stigende antal i aarene 1901—1904. De paagjældende §§ i straffeloven er uforandret i hele perioden, saa heri kan ikke aarsaken ligge til stigningen i aarene 1901—1904.

Det er vel sandsynlig at de daarlige aar 1901—1904 har forøket antallet av ildspaasettinger.

VII. Dyrplageri.

Her er antallet av straffældte følgende:

Aar	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	111	22.2
1891—1895	148	29.6
1896—1900	219	43.8
1901—1904	189	47.3
1886—1904	Tils. 667	Tils. 35.1

Som det herav sees er domfældelser for disse forbrydelser stadig stigende. Stigningen er paafaldende stor; det gjennemsnitlige aarlige antal straffældte i femaarene 1886—1890 er 22.2 mot 47.3 i aarene 1901—1904, en stigning paa 113 pct.

Straffelovens kap. 23 § 19 har været uforandret likesaa paatalereglene i hele undersøkelsesperioden.

VIII. Ærekrænkelser.

Antallet av domfældte er følgende:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	85	17.0
1891—1895	232	46.4
1886—1900	349	69.8
1901—1904	310	77.5
1886—1904	Tils. 976	Tils. 51.4

Her er der i hele perioden et stigende antal domfældte. Stigningen er meget stor; mens der i femaaret 1886—1890 straffedes alene 17 personer gjennemsnitlig pr. aar, er dette tal steget til 77.5 i aarene 1901—1904, en stigning paa omtrent 350 pct

Stigningen har for det første sin aarsak i den ved novellen av 1889 indførte forandring i straffebestemmelserne vedkommende ærekrænkelser. Men ikke alene heri. Straffelovens kap. 17 § 5 har nemlig siden 1 september 1889 været uforandret indtil den nye straffelovs ikrafttræden 1 januar 1905.

IX. Andre forbrydelser.

Heri er indbefattet følgende forbrydelser:

1. Undlatelse av at yde besvangret kvinde fornøden bistand m. v.

De herom gjældende straffebestemmelser, straffelovens kap. 14 §§ 10—12, blev git ved en lov av 18 juni nr. 1. 1892, traadt i kraft juli maaned samme aar.

Det er ikke mange som er straffet for disse forbrydelser i aarene 1895—1904 tilsammen 18 personer, eller gjennemsnitlig pr. aar 1.8.

Statistikken indeholder særskilte opgaver over denne forbrydelse, begaat av barnefaren eller av andre.

Av de 18 straffældte personer i aarene 1895—1904 var 4 barnefædre.

2. Krænkelser av andres frihet. Straffelovens 16 kapitel

Antal straffældte er følgende:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	37	7.4
1891—1895	26	5.2
1896—1900	77	15.4
1901—1904	51	12.8
1886—1904	Tils. 191	Tils 10.0

Der gives fra 1892 særskilte opgaver i tabellerne over de personer, som er straffældt for uberettiget frihetsberøvelse og de, som er straffældt for trusler. Opgaverne herover stiller sig saaledes:

Aar.	Antal straffældte.	
	For frihetsberøvelse.	For trusler.
1892—1895	5	18
1896—1900	5	72
1901—1904	8	43

Uberettiget krænkelse av andres frihet er som det herav sees en forbrydelse, hvorfor sjelden nogen straffes; i aarene 1892—1904 gjennemsnitlig 1.4 pr. aar.

Straffældelse for trusler forekommer derimot meget hyppigere; i de samme aar gjennemsnitlig 10.2 personer aarlig.

Der er her adskillig stigning, især i aarene 1896—1900, da der gjennemsnitlig er straffet 14.2 personer pr. aar; i aarene 1901—1904 er antallet gaat ned til 10.8 pr. aar.

3. Falsk indklage for retten. Straffelovens 17 kap. §§ 1—4.

Først fra 1892 av har man særskilte opgaver herover i statistikken.

I aarene 1892—1895 straffældtes 5 personer eller gjennemsnitlig 1.5 pr. aar; i aarene 1896—1900 12, eller 2.4 pr. aar og i aarene 1901—1904 4 personer eller gjennemsnitlig 1 pr. aar. Tilsammen i de 13 aar 1892—1904 21 personer.

4. Forbrydelse mot sjøfartsloven.

Her stiller antallet av straffældte personer sig saaledes:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	321	64.2
1891—1895	345	69.0
1896—1900	156	31.2
1901—1904	124	31.0
1886—1904	Tils. 946	Tils. 49.8

Der er en betydelig nedgang i aarene efter 1895. Statistikken indeholder fra 1892 av særskilt opgave over straffældelse for rømning og for andre forbrydelser i sjøfartsforhold.

Disse opgaver stiller sig saaledes:

Aar.	Rømning.	Gj.sn. pr. aar.	Paa anden maate.	Gj.sn. pr. aar
1892—1895	143	35.8	138	34.5
1896—1900	95	19.0	61	12.2
1901—1904	52	13.0	72	18.0

Antallet av de for rømning straffældte personer er saaledes stadig gaat nedover.

5. Forbrydelse mot jernbanelovgivningen.

Over de for forbrydelse mot jernbanelovgivningen straffældte personer har man særskilte opgaver fra 1892 av.

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar
1892—1895	9	2.3
1896—1900	29	5.8
1901—1904	11	2.8
1892—1904	Tils. 49	Tils. 3.8

6. Andre forbrydelser.

Antallet er her følgende:

Aar.	Antal straffældte.	Gj.sn. pr. aar.
1886—1890	57	11.4
1891—1895	59	11.8
1896—1900	57	11.4
1901—1904	66	16.5
1886—1904	Tils. 239	Tils. 12.6

Statistikken indeholder fra 1892 av specifikation over disse forbrydelser. Fra 1892—1904 var antallet av de under denne rubrik opførte straffede personer 163. Herav faldt den aller væsentligste del paa forbrydelser mot plakat av 19 april 1805 (utlændiger, som efter utstaat straf og derpaa følgende utvisning atter indfinder sig i landet). Av disse overtrædelser er opført tilsammen 128 personer, eller gennemsnitlig i aarene 1892—1904 13 personer pr. aar.

De her opførte i aarene 1892—1904 straffældte personer, tilsammen 163, opføres særskilt saaledes:

Overtrædelse av plakat av 1805	128
Aager	3
Overtrædelse av lovg. om jords fredning	2
— - - - toldvæsenet	6
— - kvaksalverlovgivningen	7
Uforsigtig lodsning	1
Andre	16

Tils. 163

hvert av aarene 1886 til 1904 straffældte personer, fordelt
lelsernes art.

1	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43				
Krenkelse av andres frihet.		Falsk indklage for retten.		Ærekrænkelse.		Voldtægt.		Hor.		Bigami.		Blodskan.		Omgjængelse mot naturen.		Ulovligt samleynet.		Besvangelse under misligholdt egteskapsløfte.		Leiermaalsforsæelser.		Fortørelse og rufferi.		Andre løssagtigets- forbrydelser.		Nr.
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.		
5	1	-	-	5	2	6	3	2	2	-	8	7	4	66	67	-	19	148	-	6	23	17	1			
6	-	-	-	7	1	-	5	5	1	1	4	4	14	59	59	-	11	157	4	2	19	10	2			
1	-	-	-	4	-	3	8	7	2	-	5	4	14	56	58	-	17	156	6	6	27	17	3			
5	-	-	-	1	1	3	4	3	3	-	5	6	17	50	51	-	13	143	4	8	27	24	4			
19	-	-	-	53	11	2	2	3	-	-	8	6	8	28	30	-	10	122	-	3	15	5	5			
3	-	-	-	32	11	2	2	3	-	-	7	4	6	20	23	-	13	119	2	3	16	4	6			
9	-	2	-	36	5	6	1	3	1	-	6	6	10	25	24	7	11	119	2	1	25	7	7			
6	1	2	-	32	8	5	3	2	1	-	6	6	12	37	35	7	14	151	5	8	21	2	8			
3	1	1	-	32	11	6	4	3	1	-	4	4	7	28	27	7	11	108	3	1	24	2	9			
3	-	-	-	53	12	3	7	9	1	-	7	4	6	26	30	6	7	139	6	7	33	5	10			
8	-	1	-	52	7	8	7	7	3	-	8	6	8	25	30	8	5	112	5	5	38	2	11			
13	-	1	-	40	15	2	8	8	2	2	12	7	4	34	36	9	9	126	3	4	30	2	12			
12	2	3	1	49	19	8	10	11	1	-	7	7	4	28	28	13	8	119	1	1	29	3	13			
22	-	3	1	53	18	7	11	10	2	-	10	7	4	30	30	8	9	110	-	1	46	-	14			
20	-	2	-	70	26	3	11	7	-	-	11	5	5	16	22	8	10	95	-	3	38	1	15			
7	-	-	-	52	19	8	17	20	5	-	15	9	7	30	32	4	13	113	3	5	38	-	16			
12	3	3	-	60	26	4	7	9	3	2	9	5	3	25	25	4	7	30	1	4	35	1	17			
6	1	1	-	45	28	3	9	8	2	-	6	3	2	6	8	4	-	2	1	9	38	2	18			
19	3	-	-	52	28	5	14	13	5	-	6	3	4	16	19	8	-	-	1	2	33	2	19			
36	1	-	-	70	15	14	22	20	8	1	30	27	57	259	265	-	70	726	14	25	111	73	20			
24	2	5	-	185	47	22	17	20	4	-	30	24	41	136	139	27	56	636	18	20	119	20	21			
75	2	10	2	264	85	28	47	43	8	2	48	32	25	133	146	46	41	562	9	14	181	8	22			
44	7	4	-	209	101	20	47	50	15	2	36	20	16	77	84	20	20	145	6	20	144	5	23			
60	3	5	-	255	62	36	39	40	12	1	60	51	98	395	404	27	126	1362	32	45	230	93	24			
119	9	14	2	473	186	48	94	93	23	4	84	52	41	210	230	66	61	707	15	34	325	13	25			
179	12	19	2	728	248	84	133	133	35	5	144	103	139	605	634	93	187	2069	47	79	555	106	26			

Tabel (forts.). Opgave over antallet av de fo straffældte personer, fordel

Nr.	Aar.	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
		Tyvsforbrydelser.		Roveri.		Underslag.		Konkursvik.		Falsk.		Urigtig forklaring for offentlig myndighed.		Anden bedragerisk adfærd.		Ulovlig bruk av andres etendom m. v.	
		M.	K.	M	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M	K
1	1886 . . .	1 249.	183	2	1	21	3	-	-	82	7	5	3	168	25	-	-
2	1887 . . .	1 315	200	2	-	26	1	-	-	61	10	8	-	168	30	-	-
3	1888 . . .	1 218	156	2	-	26	4	-	-	57	12	8	3	144	26	1	-
4	1889 . . .	1 448	163	-	-	23	3	-	-	55	8	7	1	140	30	6	-
5	1890 . . .	1 191	167	3	-	29	2	-	-	48	3	2	-	118	20	11	-
6	1891 . . .	1 182	172	-	-	55	5	-	-	22	3	-	-	128	19	28	-
7	1892 . . .	1 512	209	2	-	68	6	28	2	50	5	7	8	92	7	43	-
8	1893 . . .	1 510	200	2	-	74	6	23	2	37	5	7	12	86	1	87	-
9	1894 . . .	1 422	236	3	-	99	8	34	1	54	8	6	14	85	9	58	-
10	1895 . . .	1 288	217	3	-	100	19	22	1	47	8	9	10	72	8	54	-
11	1896 . . .	1 378	259	5	-	82	9	23	-	53	3	17	13	96	9	66	-
12	1897 . . .	1 557	268	3	-	113	10	37	2	57	2	16	6	99	5	89	-
13	1898 . . .	1 850	262	1	-	118	11	33	4	61	8	9	3	97	11	45	-
14	1899 . . .	1 728	206	1	-	131	11	31	2	53	4	14	6	118	7	35	-
15	1900 . . .	1 992	254	7	-	120	15	47	4	65	6	13	6	118	10	79	-
16	1901 . . .	1 805	247	1	-	116	12	59	10	65	9	13	11	133	18	51	-
17	1902 . . .	1 604	259	1	-	123	7	66	13	79	14	18	9	124	15	56	-
18	1903 . . .	1 578	245	-	-	124	12	67	6	54	6	11	7	112	9	54	-
19	1904 . . .	1 526	239	-	-	134	10	74	8	60	6	12	12	142	17	90	-
Sammendrag :																	
20	1886—1890	6 421	869	9	1	125	13	-	-	303	40	30	7	738	131	18	-
21	1891—1895	6 914	1 034	10	-	396	44	107	6	210	29	29	44	463	44	270	10
22	1896—1900	8 505	1 249	17	-	564	56	171	12	289	23	69	34	528	42	314	15
23	1901—1904	6 513	990	2	-	497	41	266	37	258	35	54	39	511	59	251	7
24	1886—1895	13 335	1 903	19	1	521	57	107	6	513	69	59	51	1 201	175	288	10
25	1896—1904	15 018	2 239	19	-	1 061	97	437	49	547	58	123	73	1 039	101	565	22
26	1886—1904	28 353	4 142	38	1	1 582	154	544	55	1 060	127	182	124	2 240	276	853	32

justisforbrydelser i hvert av aarene 1886–1904
 efter forbrydelsernes art.

60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	Nr.
Mordbrand.		Anden Ildspaaettelse.		Beskadigelse av eiendom eller gods.		Mishandling av dyr.		Forbrydelse i embedsforølse.		Forbrydelse i bestilling eller ombud.		Forbrydelse mot sjofartsloven.		Forbrydelse mot jernbane-lovgivningen.		Andre forbrydelser.		Ialt.		Tils.	
M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	Tils.	
2	-	7	7	42	-	13	5	-	-	27	-	71	-	-	-	12	1	2 224	518	2 742	1
3	2	13	4	73	4	22	4	-	-	2	-	68	-	-	-	9	1	2 384	548	2 932	2
3	3	11	2	58	1	21	8	-	-	7	-	62	-	-	-	4	-	2 225	528	2 753	3
6	-	21	5	67	2	26	6	-	-	9	-	66	-	-	-	7	1	2 424	514	2 938	4
9	-	10	2	35	3	5	1	1	-	5	-	54	-	-	-	20	2	2 174	429	2 603	5
2	-	14	1	23	1	6	1	-	-	4	-	64	-	-	-	19	-	2 133	415	2 548	6
2	-	8	1	110	1	46	2	-	-	5	-	83	-	5	-	11	-	2 801	451	3 252	7
-	1	3	-	71	3	34	3	-	-	4	-	86	-	4	-	8	-	2 709	499	3 208	8
-	-	9	6	98	3	28	2	2	-	7	-	74	-	-	-	9	-	2 676	497	3 173	9
-	2	9	4	82	2	19	7	-	-	6	-	38	-	-	-	12	-	2 505	539	3 044	10
1	-	18	5	96	1	36	2	-	-	9	-	30	-	3	-	7	-	2 765	533	3 298	11
1	1	10	-	97	7	35	2	1	-	11	-	13	-	3	-	16	-	3 065	579	3 644	12
3	1	6	1	113	6	29	1	3	-	10	-	16	-	20	-	9	-	3 420	565	3 985	13
-	-	5	-	113	7	52	3	-	-	8	-	42	-	2	-	8	-	3 351	487	3 838	14
1	-	6	-	148	18	54	5	-	-	13	-	55	-	1	-	17	-	3 766	539	4 305	15
3	-	18	9	121	3	50	5	1	-	16	-	27	-	3	2	17	-	3 475	592	4 067	16
4	-	28	12	115	4	30	2	-	-	16	-	23	-	2	-	16	-	3 109	493	3 602	17
8	-	12	11	98	4	47	9	1	-	15	-	36	-	-	-	13	1	3 067	413	3 480	18
2	-	26	12	153	2	43	3	1	-	6	1	38	-	4	-	18	1	3 004	438	3 442	19
23	5	62	20	275	10	87	24	1	-	50	-	321	-	-	-	52	5	11 431	2 537	13 968	20
4	3	43	12	384	10	133	15	2	-	26	-	345	-	9	-	59	-	12 824	2 401	15 225	21
6	2	45	6	567	39	206	13	4	-	51	-	156	-	29	-	57	-	16 367	2 703	19 070	22
17	-	84	44	487	13	170	19	3	-	53	1	124	-	9	2	64	2	12 655	1 936	14 591	23
27	8	105	32	659	20	220	39	3	-	76	-	666	-	9	-	111	5	24 255	4 938	29 193	24
23	2	129	50	1 054	52	376	32	7	-	104	1	280	-	38	2	121	2	29 022	4 639	33 661	25
50	10	234	82	1 713	72	596	71	10	-	180	1	946	-	47	2	232	7	53 277	9 577	62 854	26

— Forts. (Suite.)

- Nr. 160. De offentlige jernbaner 1910/11. (*Chemins de fer publics.*)
— 161. De spedalske i Norge 1906—10. (*Les lépreux en Norvège.*)
— 162. Fagskolestatistik 19⁰⁸/₀₉—19¹⁰/₁₁. (*Écoles professionnelles.*)
— 163. Skolevæsenets tilstand 1909. (*Instruction publique.*)
— 164. Forsømte barn 1908 og 1909. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
— 165. Norges kommunale finanser 1908. (*Finances des communes.*)
— 166. Norges telegrafvæsen 1910 11. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 167. Haandverkstællingen 1910. (*Recensement des métiers en 1910.*)
— 168. Fængselsstyrelsens aarbok 1908. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
— 169. Aktieselskaper i 1910. (*Sociétés par action en 1910.*)
— 170. Folketælling 1 december 1910. Første hefte: Folkemængde i Rikets forskjellige administrative inddelinger m. v. (*Recensement. I. Population des Divisions administratives etc.*)
— 171. Norges postvæsen 1911. (*Statistique postale.*)
— 172. Norges handel 1911. (*Commerce.*)
— 173. Veterinærvæsenet og kjodkontrollen 1910. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
— 174. Den norske Statskasses finanser i budgetaarene 1 april 1905—30 juni 1910. (*Finances de l'État pour les exercices 1 avril 1905 à 30 juin 1910.*)
— 175. Ulykkesforsikring 1909. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
— 176. Norges sparebanker 1911. (*Caisses d'épargne.*)
— 177. Norges skibsfart 1910. (*Navigation.*)
— 178. Civil retspleie 1910. (*Justice civile.*)
— 179. De faste eiendomme 1906—1910. (*Propriétés foncières rurales.*)
— 180. Fiskerforsikringen 1911. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
— 181. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1910. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 182. Folketælling 1 december 1910. Andet hefte: Finner og Lapper. Hjemvendte Norsk-Amerikanere. Dissentere. Blinde, Døve og Sindssyke. (*Recensement. II. Finnois et Lapons. Norvégiens rentrés après avoir émigré en Amérique. Dissidents aveugles, sourds et aliénés.*)
— 183. Industristatistik 1910. (*Statistique industrielle.*)

Trykt 1913:

- 184. Rekrutering 1911. (*Recrutement.*)
— 185. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1910. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
— 186. Norges fiskerier 1911. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 187. Folkemængdens bevægelse 1908 og 1909. (*Mouvement de la population.*)
— 188. Folketælling 1 december 1910. Tredje hefte: Beboede hus og husholdninger, (*Recensement III. — Maisons habitées et ménages.*)
— 189. Stortingsvalget 1912. (*Élections en 1912 pour le «Storting».*)
— 190. Sindssykeasylenes virksomhet 1911. (*Hospices d'aliénés.*)
— 191. Norges telegrafvæsen 1911/12. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
— 192. De offentlige jernbaner 1911/12. (*Chemins de fer publics.*)
— 193. Private aktiebanker 1911. (*Banques privées par actions.*)
— 194. Haandverkstællingen 1910. 2. hefte. (*Recensement des métiers en 1910. II.*)
— 195. Ulykkesforsikring 1910. (*Assurances contre les accidents du travail.*)

(Forts. *Suite.*)

- Nr. 196. Jordbruk og fædrift 1906—1910. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
— 197. Norges bergverksdrift 1911. (*Mines et usines.*)
— 198. Norges skibsfart 1911. (*Navigation.*)
— 199. Alkoholstatistik II. 1908—1911. (*Statistique des boissons alcooliques: II. 1908 à 1911.*)
— 200. Den almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1910—1912. (*L'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
— 201. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1911. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
— 202. Fabrikttællingen i Norge 1909. Andet hefte: Arbejdslønninger i industrien. (*Recensement industriel 1909: Salaires.*)
— 203. Kriminalstatistik 1909 og 1910. (*Justice criminelle.*)
— 204. Norges postvæsen 1912. (*Statistique postale.*)
— 205. Fængselsstyrelsens aarbok 1909. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1909.*)
— 206. Fabrikttællingen i Norge 1909. Tredje hefte. Arbejdstiden i industrien. (*Recensement industriel 1909: Durée du Travail dans l'industrie.*)
— 207. Fattigvæsenet 1910. (*Assistance publique.*)
— 208. Norges handel 1912. (*Commerce.*)
— 209. Folkemængdens bevægelse 1910. (*Mouvement de la population.*)
— 210. Kriminalstatistik. Oversigt 1886—1904. (*Statistique de la justice criminelle pour les années 1886 à 1904. Introduction et tableaux rétrospectifs.*)

Det Statistiske Centralbyrå har desuten bl. a. utgit følgende verker:

- Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 32te aargang, 1912. Kristiania 1913. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Meddelelser fra Det Statistiske Centralbyrå. Senest utkommet: Trettiende bind, 1912. Kristiania 1913. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1912. Kristiania 1912. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1 avril 1912.*)
Fortegnelser over Norges Offisielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913.

Samtlige verker er tilsalg hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

15 oktober 1913.
